

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022-2024**

*Ośrodek Pomocy Społecznej
w Krynicy-Zdroju*

Ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 37

33-380 Krynica-Zdrój

Tel.(18) 471 53 68

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	5
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
POŁOŻENIE GMINY.....	6
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	7
RYNEK PRACY.....	8
KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	8
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY.....	9
PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY	13
PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY.....	14
CELE I ADRESACI PROGRAMU.....	16
DZIAŁANIA.....	16
HARMONOGRAM.....	19
FINANSOWANIE	21
MONITORING.....	21

WSTĘP

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę społeczną. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączą go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego tj. samotne rodzicielstwo, kohabitacja, związki homoseksualne, życie w pojedynkę itp.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych .

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i

wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na Gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
- profilaktyka-wspieranie rodziny, - asystent rodziny, - placówki wsparcia dziennego, - rodziny wspierające, - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny.	- piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, - usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,	
	- adopcja, - rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, - placówki opiekuńczo-wychowawcze, - usamodzielnianie, - organizator rodzinnej pieczy zastępczej(koordinator), - rodziny pomocowe.	- ośrodek adopcyjny, - regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, - interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Krynica-Zdrój na lata 2022-2024 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.),
- Ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz. U. 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- Ustawie o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. 2020 r. poz. 111),
- Ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.),

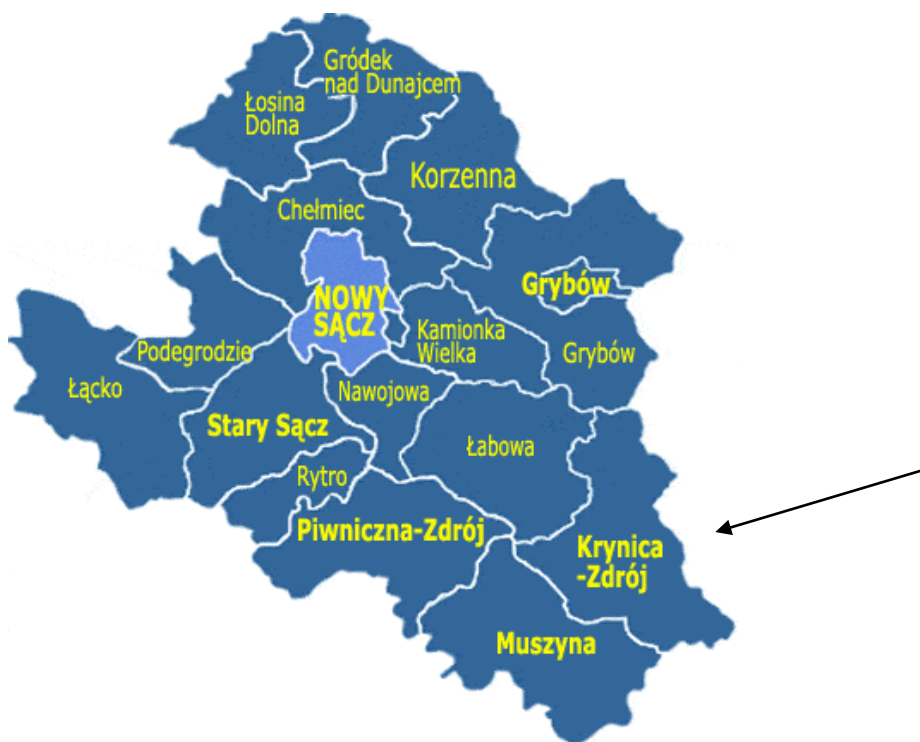
– Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.).

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE GMINY

Krynica-Zdrój położona jest we wschodniej części Beskidu Sądeckiego. Gmina zajmuje powierzchnię 146 km² (w tym miasto Krynica ok. 40 km²). Jest Gminą miejsko-wiejską, w której skład wchodzi osiem okolicznych sołectw: Tylicz, Berest, Polany, Piorunka, Czarna, Muszynka, Mochnaczka Wyżna oraz Mochnaczka Niżna.

Położenie Gminy Krynica-Zdrój na mapie powiatu nowosądeckiego

Źródło: <https://www.google.pl/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gminę Krynica-Zdrój zamieszkuje **16 596** mieszkańców, z czego 51,9% stanowią kobiety, a 48,1% mężczyźni(stan na 31.12.2020r.) . W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 3,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy Gminy Krynica-Zdrój zawarli w 2019 roku 80 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa małopolskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Stanu wolnego jest 33,7% mieszkańców , 57,2% żyje w małżeństwie, 1,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,5% to wdowy/wdowcy.

Gmina Krynica-Zdrój ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 5. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 0,30 na 1000 mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój. W 2019 roku urodziło się 163 dzieci, w tym 51,5% dziewczynek i 48,5% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 302 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,17 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2019 roku 45,7% zgonów w Gminie Krynica-Zdrój spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,4% zgonów były nowotwory, a 5,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój przypada 9.45 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla województwa małopolskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2019 roku zarejestrowano 126 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 222 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Krynica-Zdrój -96. W tym samym roku 10 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 16 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -6.

RYNEK PRACY

W Gminie Krynica-Zdrój na 1000 mieszkańców pracuje **241osób**. Wśród wszystkich pracujących 56,3% stanowią kobiety, a 43,7% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Krynica-Zdrój wynosiło w **2020** roku 9,5% (11,5% wśród kobiet i 7,8% wśród mężczyzn).

W 2019 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Krynica-Zdrój wynosiło 3 909,31 PLN, co odpowiada 75.40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój 792 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1 454 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 662. Aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój pracujących w sektorze rolniczym jest 49,6%, 18,5% w przemyśle i budownictwie, a 12,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,8% pracuje w sektorze finansowym.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Coroczną imprezą w Krynicy-Zdroju jest organizowany od 1967 r. Festiwal im. Jana Kiepury, którego twórcą i organizatorem pierwszych 15. edycji był Stefan Pólchłopek, a od 1984 roku pod wieloletnią dyrekcją Bogusława Kaczyńskiego. Na dwa tygodnie, na przełomie sierpnia i września zjeżdża około 1000 solistów i artystów w tym teatry muzyczne, teatry rozrywki i pantomimy. Koncertu promenadowego na deptaku słucha około 20 000 osób. Koncerty odbywają się również w Pijalni Głównej, w sali koncertowej Starego Domu Zdrojowego, organizowany jest przegląd filmów z udziałem Kiepury. W sumie corocznie Festiwal ogląda na żywo około 60 000 osób. Na uwagę zasługuje także coroczny (organizowany w lutym) Międzynarodowy Festiwal Gitarowy.

W Krynicy-Zdroju istnieje i funkcjonuje kilka muzeów. Jednym z nich jest otwarte w 1994 r. przy Bulwarach Dietla Muzeum Nikifora.

Krynica-Zdrój to ośrodek turystyczny. Leży na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, stanowi bazę wypadową w okoliczne góry.

Miasto słynie ze sportów zimowych. Narciarstwo uprawiać można na stokach w Krynicy-Słotwinach i na Jaworzynie (1114 m n.p.m.), gdzie funkcjonuje stacja narciarska. W ostatnich latach powstał projekt połączenia systemem wyciągów całej okolicy – siedmiu dolin, czyli terenu od Wierchomli Małej, poprzez Krynice aż do Doliny Roztoki.

Krynica-Zdrój ma długie tradycje uprawiania hokeja na lodzie – od 1928 r. istnieje tu klub KTH Krynica (*Krynickie Towarzystwo Hokejowe*).

Krynica-Zdrój była kolebką polskiego saneczkarstwa. Pierwsza sekcja saneczarska powstała w 1909 r. przy Klubie Sportowym Makabi. Na wybudowanym w 1929 r., nieistniejącym już torze na Górze Parkowej (742 m n.p.m.) rozegrane zostały pierwsze Mistrzostwa Polski (1930 r.), Mistrzostwa Europy (1935 r.) oraz dwukrotnie (w 1958 i 1962 r.) Mistrzostwa Świata w saneczkarstwie. Ostatnią wielką imprezą były Mistrzostwa Europy Juniorów (1979 r.).

ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Krynica-Zdrój jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W **2020** roku z pomocy społecznej skorzystało 341 rodzin – 698 osób w rodzinie. W porównaniu do roku **2019** liczba rodzin zmniejszyła się o 13.

Z pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych w **2020** roku skorzystało 369 osób, natomiast w postaci świadczeń niepieniężnych 281 osób. Spośród korzystających z pomocy społecznej, zauważyć można wzrost liczby osób w przypadku obydwu świadczeń.

W 2020 roku w Gminie Krynica-Zdrój najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: ubóstwo (158 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (149 rodzin) oraz niepełnosprawność (122 rodziny). Dane z 2019 i 2020r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr2. Analiza świadczeń z pomocy społecznej.

	Powód udzielania świadczeń	2019	2020
1.	<i>ubóstwo</i>	162	158
2.	<i>bezdomność</i>	4	3
3.	<i>potrzeba ochrony macierzyństwa- w tym:</i>	46	37

	<i>wielodzietność</i>	46	37
4.	<i>bezrobocie</i>	78	82
5.	<i>niepełnosprawność</i>	125	122
6.	<i>długotrwała lub ciężka choroba</i>	172	149
7.	<i>bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych</i>	14	12
8.	<i>przemoc w rodzinie</i>	1	1
9.	<i>alkoholizm</i>	3	3
10.	<i>narkomania</i>	0	0
11.	<i>trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	1	2
12.	<i>sieroctwo</i>	1	0
13.	<i>zdarzenie losowe</i>	2	5
14.	<i>trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy</i>	0	0

Zródło: Sprawozdanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami w **2019** r. wyniosła- 1051 rodzin, natomiast w **2020r.**- 919 rodzin. Zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z ww. świadczenia. Jest on spowodowany niskim progiem dochodowym na osobę w rodzinie. Liczba rodzin korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2019r wyniosła- 149, a w 2020r. -110 rodzin.

Rodziny z terenu Gminy Krynica-Zdrój korzystają również z rządowego programu „Rodzina 500+” działającego od 2016 roku. W 2019 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 1 267 rodzin, w 2020 roku – 1 251 rodzin, natomiast w 2019 roku (dane dotyczą okresu od stycznia do czerwca) – 1 286 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła w 2019 roku 16 780 239 zł – w stosunku do 2020 roku kwota ta wzrosła o 6 326 836 zł.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 59 rodzin, na łączną kwotę 478,750 zł, natomiast w 2020r. 61 rodzin na kwotę 445,828 zł.

W Gminie Krynica-Zdrój zatrudniony jest jeden asystent rodziny. Liczba rodzin, które korzystały z jego usług obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr3.

OKRES-od-do	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta:	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę:
01.01-30.06.2019r	12	2
01.07-31.12.2019r.	14	2
01.01.-30.06.2020r.	15	2
01.07-31.12.2020r.	15	2
01.01.-30.06.2021r.	13	3

Źródło: *Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez Gminę zadań*

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 52.295,40 zł. Kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej w porównaniu do 2019 roku uległa zwiększeniu o 2.627,35 zł.

Gmina Krynica-Zdrój realizuje wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, z którego korzystają dzieci i osoby dorosłe w formie dożywiania.

Mieszkańcy mogą korzystać z Krynickiej Karty Rodziny, która została stworzona z myślą o wsparciu rodzin wielodzietnych i promowaniu modelu rodziny wielodzietnej na terenie Gminy Krynicy-Zdroju. Jego celem jest zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności do dóbr kultury, sportu, usług komunikacji gminnej oraz innych dóbr sprzyjających rozwojowi tych rodzin.

Posiadacze Krynickiej Karty Rodziny mogą korzystać z ofert, ulg, zniżek i promocji, które są przygotowane dla nich przez Gminę oraz lokalne firmy, poprzez okazanie Karty w punktach wskazanych przez partnerów Programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej przyjmuje również wnioski na Kartę Dużej Rodziny. Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do komórek organizacyjnych Ośrodka należą między innymi:

1. **Klub Senior +** - jest miejscem gdzie seniorzy mogą dzielić się swoim doświadczeniem i wiedzą, zdobywać nowe umiejętności, a także spędzać czas w towarzystwie rówieśników. Siedzibą Klubu jest lokal usytuowany w byłym Publicznym Gimnazjum im. prof. dra Józefa Dietla przy ul. Szkolnej 3 w Krynicy-Zdroju. Klub został uruchomiony w ramach projektu „Klub Senior+” realizowanego przez Gminę Krynica-Zdrój zgodnie z założeniami Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020.

Ideą powstania Klubu Senior+ jest integracja, wsparcie i aktywizacja osób starszych. Oferta Klubu skierowana jest do osób w wieku powyżej 60 lat, nieaktywnych zawodowo, mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój, którzy pragną żyć w sposób twórczy i aktywny, chcą pomóc sobie lub innym. Klub stwarza seniorom możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, a także spędzenia czasu w miłym towarzystwie. Korzystanie z oferty Klubu Senior+ jest bezpłatne.

2. **Placówki wsparcia dziennego- działające na terenie Gminy Krynica-Zdroju w formie podwórkowej** - nadrzędnym celem są zajęcia socjoterapeutyczne oraz animacyjne. Planowane jest przekształcenie placówek prowadzonych w formie podwórkowej na placówki w formie opiekuńczo-wychowawczej.

Ideą placówki wsparcia dziennego jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w godzinach popołudniowych. Nadrzędnym aspektem pracy placówek jest aktywne wspomaganie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zainteresowań poznawczych, umiejętności orientacji w otaczającej rzeczywistości oraz pobudzanie postawy twórczego reagowania na zachodzące w niej zmiany. Istotne jest również udzielanie pomocy dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo. Ważną dziedziną pracy świetlicy jest współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY

KRYNICA-ZDRÓJ

Sprawami związanymi z rozwiązywaniem problemów uzależnień, motywowaniem do podjęcia działań naprawczych, kierowaniem do Sądu Rejonowego spraw związanych ze zobowiązaniem do leczenia uzależnienia zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy-Zdroju.

Gmina Krynica-Zdrój poprzez działania GKRPA prowadzi szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych i innych zainteresowanych służb w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży (Policja, Straż Miejska). Co roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Takich kontroli jest przeprowadzanych około 60. W ciągu kilku ostatnich lat nie było żadnych skarg na działalność punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz nie zostało cofnięte żadne zezwolenie z uwagi na złamanie warunków i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

Na terenie naszej Gminy osoby uzależnione mogą skorzystać z pomocy Poradni Terapii Uzależnień działającej przy SP ZOZ Szpital im dr Dietla w Krynicy-Zdroju, gdzie mają zapewnioną profesjonalną pomoc oraz w Grupie AA, która ma spotkania dwa razy w tygodniu w budynku parafialnym Parafii Zdrojowej w Krynicy-Zdroju. Na terenie powiatu jest możliwość skorzystania z fachowej pomocy w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu, w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu działającym w strukturach MOPS.

Do GKRPA w 2020r. wpłynęło 30 nowych wniosków, ale w trakcie roku Komisja obejmowała swoją działalnością również osoby zgłoszone do komisji w roku wcześniejszym. Można oszacować, iż było to około 50 osób, 3 wnioski zostały skierowanych do sądu o objęcie obowiązkiem poddania się leczeniu odwykowemu. Osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc w Krynicy-Zdroju w Poradni Uzależnień (w roku 2020 pomocą było objętych 40 osób, 4 osoby w poradni dla dzieci i młodzieży) oraz w mitingach grupy AA, pomoc można uzyskać również w placówkach na terenie Nowego Sącza oraz w szpitalach specjalistycznych w Gorlicach, Tarnowie, Nowym Targu czy Krakowie. Ponadto osoby uzależnione mogą skorzystać z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, dotkniętych przemocą i rodzin z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju. W punkcie można uzyskać pomoc psychologiczną, prawną oraz socjalną.

PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY

KRYNICA-ZDRÓJ

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2023 przyjętym uchwałą Nr III.25.2018 Rady Miejskiej w Krynica-Zdroju z dnia 28 grudnia 2018 roku.

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny. Celem głównym działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W **2019** roku odbyły 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań przedstawiono co zostało zrealizowane w ramach zadań Zespołu. Podjęto m.in. działania informacyjne mające na celu dotarcie do osób doznających przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Krynicy-Zdroju pomocą Grup Roboczych objęte były 46 rodziny. Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie było 38 kobiet, 8 mężczyzn i 1 dziecko. Łącznie odbyły się 203 posiedzenia Grup Roboczych. Z pomocy Punktu Konsultacyjnego działającego w tut. Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach procedury „Niebieska Karta” skorzystały 26 osób, z czego 21 osób skorzystało z pomocy psychologa, 2 prawnika, 3 pracownika socjalnego.

Policjanci tutejszej jednostki Komendy Policji indywidualnie w ramach procedury "Niebieskiej Karty" monitorują sytuację rodzin objętych zjawiskiem przemocy, udzielając im wsparcia w ramach posiadanych kompetencji. W 2019r. policjanci w 37 przypadkach wszczęli procedurę "Niebieskiej Karty", wszczęto 3 dochodzenia z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego. Postępowania te zostały zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu dochodzenia. Przeprowadzono 6 postępowań sprawdzających w kierunku art. 207 § 1 Kodeksu Karnego. W 1 przypadku wszczęto dochodzenie natomiast w 5 przypadkach zakończono je wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Nowym Sączu – Filia w Krynicy Zdroju w roku 2019 współpracowała z OPS w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez stały udział psychologa.

W **2019** r. pracownicy Poradni przeprowadzili na terenie Gminy Krynica-Zdrój zajęcia psychoedukacyjne w szkołach, w których udział wzięło 463 uczniów.

W roku **2020** odbyły 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Ze względu na stan epidemiologiczny jedno ze spotkań odbyło się w sposób tradycyjny, a 3 w sposób zdalny (telefonicznie). Podczas spotkań przedstawiono co zostało zrealizowane w ramach zadań Zespołu. Omówiono kwestie dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych w okresie pandemii. Podjęto m.in. działania informacyjne mające na celu dotarcie do osób doznających przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Krynicy-Zdroju pomocą Grup Roboczych objęte były 52 rodziny. Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie było 47 kobiet, 6 mężczyzn i 2 dzieci. Łącznie odbyło się 141 tradycyjnych posiedzeń Grup Roboczych, co stanowi spadek względem lat poprzednich czego powodem było wystąpienie w roku 2020 globalnej pandemii. Podczas lockdown'u oraz w okresach wysokiego wzrostu zachorowań mając na celu ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty” znajdowały się pod monitoringiem pracowników socjalnych oraz dzielnicowych. Z pomocy Punktu Konsultacyjnego prowadzonego przy tut. Ośrodku Pomocy Społecznej skorzystało 18 osób, z czego 14 osób skorzystało z pomocy psychologa, 2 prawnika, 2 pracownika socjalnego.

W **2020r.** policjanci w 29 przypadkach wszczęli procedurę "Niebieskiej Karty", wszczęto 5 dochodzeń z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego. Postępowania te zostały zakończone przekazaniem akt spraw wraz z wnioskami o objęcie aktem oskarżenia do Prokuratury Rejonowej w Muszynie, przeprowadzono 17 postępowań sprawdzających w kierunku art. 207 § 1 Kodeksu Karnego, które zakończono wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Od 01.09.2020r. do 31.01.2021r. dostępne były dyżury telefoniczne pracowników Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - filia w Krynicy-Zdroju, w ramach wsparcia dziecko-rodzic, w kryzysie pandemii Covid-19. Odbywały się one od poniedziałku do piątku w godzinach od 12.00 do 16.00. E-porady przeznaczone dla potrzeb dzieci i młodzieży mieszkającej na terenie Gmin Krynica-Zdrój, Łabowa, Muszyna. E-porady pozwalały zweryfikować konieczność wizyty u specjalisty, rozwiązać wątpliwości i porady.

Dla kogo:

- dla osób, które przeżywają różne dylematy rodzicielskie i wychowawcze,
- dla młodzieży, która odczuwa swój stan jako zmęczenie, kryzys,
- dla dzieci i młodzieży przejawiających trudności edukacyjne.

CELE I ADRESACI PROGRAMU

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Krynicy-Zdroju, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji,
- wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
- zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Krynica-Zdrój na lata 2022-2024 są rodziny oraz ich członkowie zamieszkujące na terenie Gminy w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest do rodziców, dzieci, opiekunów faktycznych i prawnych a także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

DZIAŁANIA

Cel operacyjny nr 1			
Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin: - objętych pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, dzieci i osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.

Gminny Program wspierania rodziny na lata 2022-2024

1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	Centrum Księgowo-administracyjne Oświaty Gminy	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym w tym :socjalnym, naukowym, sportowym
1.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.
1.5	Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wywiadów środowiskowych.
1.6	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Policja	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.
1.7	Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników OPS.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem.

Cel operacyjny nr 2			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie usługi asystenta rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2	Prowadzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego.
2.3	Organizowanie oraz współfinansowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w formie stacjonarnej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zorganizowanych form wycieczek. Liczba dzieci korzystających z wycieczek.
2.4	Realizacja ogólnodostępnych zajęć pozaszkolnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Centrum Kultury, Biblioteki, Placówki wsparcia dziennego.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozaszkolnych i pozaszkolnych.

Gminny Program wspierania rodziny na lata 2022-2024

2.5	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość złożonych wniosków. Ilość wydanych Kart.
2.6	Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych wydarzeń.

Cel operacyjny nr 3			
Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniu.
3.2	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji.
3.3	Prowadzenie pracy socjalnej i monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną.
3.4	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe	Liczba udzielonych informacji.
3.5	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.
3.6	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba programów. Liczba dzieci objętych programami.

Cel operacyjny nr 4			
Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Ośrodek pomocy Społecznej	Liczba spotkań w zespole ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
4.2	Podjęcie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki opiekuńczo-wychowawcze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
4.3	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Wysokość poniesionych nakładów finansowych. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

HARMONOGRAM

Na podstawie określonych celów Programu, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

Zadanie	Rok		
	2022	2023	2024
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	X	X	X
Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	X	X	X
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	X	X	X
Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	X	-	-
Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi.	X	X	X

Gminny Program wspierania rodziny na lata 2022-2024

Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	X	X	X
Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników OPS.	X	X	X
Zapewnienie usługi asystenta rodziny.	X	X	X
Prowadzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego.	X	X	X
Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w formie stacjonarnej.	X	X	X
Realizacja ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	X	X	X
Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	X	X	X
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	X	X	X
Szkolenia dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.	X	X	X
Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny.	X	X	X
Prowadzenie pracy socjalnej i monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych.	X	X	X
Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	X	X	X
Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	X	X	X
Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	X	X	X
Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	X	X	X

Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	X	X	X

FINANSOWANIE

Zadania Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Krynica-Zdrój finansowane będą z następujących źródeł:

- środki własne Gminy Krynica-Zdrój,
- środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

MONITORING

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Krynica-Zdrój będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu, i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

**Uzasadnienie do projektu uchwały
w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022- 2024”**

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy. Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania ich wskaźniki oraz realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2022-2024.